

Абонаментъ:
 година . . . 55 лв
 За 6 месеци . 30 лв.

Обявления:
 Официални по 2 лв.
 на квадр. сант.;
 търговски
 по споразумѣние.

ВАРНАСКИ
ОБЩИНСКИ ВЕСТНИКЪ
 ИЗДАВА ВАРНЕНСКАТА ГРАДСКА ОБЩИНА
 ИЗЛИЗА ВСЪКИ ПЕТЪКЪ.

Всичко, що се
отнася до вестника,
да се изпраща до
кметството — Варна

Редакцията
ул. „Царь Брисъ“,
Бабаджовото здание
II-ия етажъ.

Броя 1 левъ.

Експозе на кмета г. Никола Поповъ по бюджетно-проекта на общината за 1929-1930 година.

Господа съветници,

Поради общинските избори, разтурянето на общин. съветъ и произвеждането следъ това на нови избори, бюджетно-проекта за 1929/30 год. се внесе въ съвета едва къмъ края на миналия месецъ. Ще направя едно кратко изложение за дейността на кметството по изпълнението на миналогодишния бюджетъ и по съдържанието на бюджетно-проекта за текущата финансова година, и съ това смѣтамъ да очертая политиката, следвана повече отъ 2 1/2 години и начертана да се следва и за текущата година.

Изложението ще бѣде кратко, защото ще бѣде повторение на онова, което вече два пѣти по изборитѣ правихъ. То бѣше напечатано и въ общинския вестникъ и всѣки отъ Васъ може да го има предъ видъ. Ще изложя най-сжщественото и нѣкои данни, които по новия бюджетно-проектъ трябва да се иматъ предъ видъ.

I. Размера на събранитѣ приходи презъ изтеклото бюджетно упражнение надминава не само оная отъ предидущитѣ години, ами и оная стъ миналата година, което означава едно постепенно подобрене.

Ето Ви сравнителната таблица, която не се нуждае отъ коментари:

Презъ 1920/21 г. пост.	19 мил.
" 1921/22 "	20 "
" 1922/23 "	25 "
" 1923/24 "	29 "
" 1924/25 "	42 "
" 1925/26 "	39 "
" 1926/27 "	42 "
" 1927/28 "	59 "
" 1928/29 "	62 "

Отъ финансовата 1926/27 година нашето управление за сегна само нѣколко месеци и презъ тѣхъ настѣпи чувствително подобрене въ приходитѣ. Напълно то има упражнението на бюджета за следващитѣ две години, които показватъ вече едно рѣзко покачване на приходитѣ. За годинитѣ отъ 1920 до 9 VI 1932 год. средното постѣпление е около 21 милиона лева. Следующитѣ четири години отъ управлението на Демократическия сговоръ, даватъ по 40 милиона, а последнитѣ две години — 60 милиона лева.

Излишѣцитѣ, съ които е завършено бюджетното упражнение достигнаха вече презъ последнитѣ две години надъ единъ милионъ лева.

Сами съдете за у пѣха на общинското ни дѣло отъ като Демократическия сговоръ управлява общината, като имате предъ видъ че размитѣ на разнитѣ такси и данѣци почти не сж изменени отъ 1920 г. Разликата произтича отъ подобренито на доходитѣ отъ общинскитѣ имоти и отъ ре-

довното събиране на всички приходи и недобори.

Ето какъ сж подобрявани доходитѣ отъ общинскитѣ стопанства:

1. Житната борса увеличи презъ последнитѣ 2 год. доходитѣ си четири пѣти и сега дава по около единъ мил. лв., вмѣсто по 200—250,000, колкото е давала по рано.

2. Лозовия разсадникъ

произведени резници	
1926/27 г.	1,087,400 броя
1927/28 "	1,408 650 "
1928/29 "	1,676 880 "

Следователно производството е увеличено съ 60%. Въ сжщностъ е по-големо, защото обработваемата площ е намалена отъ 146 дек. на 121 т. е. съ 1/6.

Общия приходъ отъ резницитѣ, гроздето и др. произведения е следния:

1926/27 год.	258 000 лв.
1927/28 "	458 000 "
1928/29 "	800 000 "

Това се дължи на разумното управление на тѣва стопанство.

3. Електрическото стопанство. Едно отъ най-големитѣ, най-важитѣ и съ широко обществено значение. Поправиха се моторитѣ, разшири се електрическата мрежа почти въ всички квартали. Доходността расте и само въ 2 години тя е увеличена съ 30%. Производството е увеличено, поради подобренито на моторитѣ: производството е покачено, отъ 1,282,470 к. часа — на 1,532,322, т. е. съ 249 851 годишно, което увеличи и дохода отъ 7,200 000 презъ 1927 и 1928 год на 8,600,000 презъ 1928/1929 год., т. е. съ 1 1/2 мил. лв. За отбелзване е, че сжщевременно се постигна и едно сжщественое намаление въ консумацията на газола презъ последната год. — 52 000 кгр. което въ тоя родъ стопанства е тѣрде важно обстоятелство.

4. Специално за нѣкои нужди прибѣгнахме до доброволното участие на гражданитѣ. Така за довършването на новия театъръ чрезъ фондови марки, комитетата подъ мое председателство и ржководство събра около 2 мил. лв. А за подпомагане на ученическитѣ трапезарии и бѣднитѣ граждани — нѣколко стотици хиляди лева. Така съ усърдие управлението се е мжчило да задоволи голѣмитѣ нужди на града.

5. Общо всички стопанства и имоти сж подобрили: сжщо и постѣпленията отъ разни такси и берии. Заварихме натурпани отъ десетолѣтния недобор, отъ които сме събрали презъ изтеклитѣ 2 год. около 10 мил. лева. Днесъ, въпреки това общината има недобори отъ минали години около 14 мил. лв. Електрическото стопанство, което оставяше много

недобори ежегодно, днесъ и въ това отношение върви много добре, благодарение на доброто управление и на измѣнението системата въ събирането на такситѣ. Това стопанство иска още много грижи и чувствително уголѣмяване. То ще трѣбва да се отъргови още по добре, безъ да губи общественото си значение и следъ това ще носи още подобри доходи и ще осветлява града много по-добре. Въ бюджетно-проекта Ви не виждате кредити за него, защото сте сондирани съ отдѣлянето му въ отдѣлно стопанство, съ самостоятеленъ бюджетъ.

II. Творческата работа презъ изтеклата 1928/1929 год.

е много голѣма, както и презъ предидущата. Дългъ е списъка на създаденитѣ дѣла и не веднажъ е билъ излаганъ, поради което въ подробности тукъ не ще го излагамъ. Въобще въ нашия градъ е работено много, особено въ периода отъ 1908—1912 год. Ние следвахме примеръ на предшественицитѣ си и се мжчихме да ги надминемъ, смѣтайки това за дължностъ на всѣки последующъ управникъ. Кога повече, кога по-малко, вървѣхме ржка за ржка съ общ. съветъ съ чието съдействие въ много тежки за общината ни дни, считамъ че сме извършили много нѣщо съ скромни средства, черпани главно отъ редовнитѣ годишни доходи.

Бихъ подчерталъ по-важитѣ работи:

Стабилизирание съ редовни заплати чиновничеството. Днесъ сме ажуръ съ заплатитѣ и отъ 3 год. това е вече правило. Не само това: уредихме и заплатитѣ останали отъ 10 години — около 3 мил. лв., отъ които 2/3 сж вече изплатени, а другитѣ се доуредатъ и ще бждатъ тоже ликвидирани.

Учебното дѣло поради редовното даване отъ общината ни предвиджаната въ бюджета помощъ реализирва вече почти напълно своя бюджетъ. Училищата се поправятъ, инвентаря се поправя и увеличава, бѣднитѣ ученици се подпомагатъ и непрекъснато нови училища се строятъ. Нека Ви припомнимъ удвоенитѣ етажи на прогимназитѣ, новото училище въ Сесъ-севмеското и новостроящото се сега въ града училище „Царъ Симеонъ“. Сесъ-севмеското училишно настоятелство отъ около 400,000 лв. за 1926/27 г., презъ изтеклата е получило отъ общината вече около 750,000 лева.

Библиотечното дѣло е предъ очитѣ Ви — то е добре уредено и има две хубави читални. За него даваме вече по около 200,000 лв. годишно, освенъ заплатитѣ, вмѣсто по 10—20000 въ миналото.

Пожарното дѣло има нова сграда, нови уреди, попълненъ конски съставъ и пр. За него разходитѣ сж вече удвоени и стои здраво на нозетѣ си.

Санитарното дѣло направи голѣми крачки напредъ. Чистотата на града се сочи отъ всички като образцова за цѣла България; общинска аптека — въ помощъ на бѣдното гражданство е добре уредена; родилния домъ вече се издържа редовно и получава двойно по-големъ приходи. Въобще кредитъ за санитарното дѣло е удвоенъ, сжщо и постигнатитѣ успѣхъ.

Благоустройството на града е предъ Вашитѣ очи и предъ очитѣ на цѣла България и множество чужденци. Азъ се надѣвамъ Ви да не отречете направеното, защото е очевидно. Работихме сързмерно въ цѣлия градъ — въ центъра и краищата, като сме подбирали по-общото, по-ценото, а следъ това онова що е съ по-локално — махленско значение. Откритването на улицитѣ, регулирането имъ, канализирането имъ, електрифицирането имъ, настилката имъ става съ силенъ темпъ и въ пълненъ редъ. Когато ще имаме голѣмитѣ улични артери уредени, ще имаме евтино и редовно автомобилно движение между центъра и покрайнинитѣ, което е много важно за последнитѣ. Затова бързаме съ улицитѣ: Македонска, Милацинова, Нишка, старата гара, Бул. Фердинандъ и др.

Цифри не ще цитирамъ, защото лесно не ще ги изчерпа. Ще подчертая, само че докато по рано настилката на една улица съставляваше събитие, сега едновременно се работятъ по нѣколко. До като цѣлото минало на града ни е дало около 13 км. настлани улици, сега ежегодно се изработватъ по 6—7 км.; когато въ крайнитѣ квартали не се е правило нито метъръ почти шосе и тротоарни пѣтеки, сега това е една обикновенност. Само въ една година се направиха около 10 км. и вече всички квартали сж свързани съ шоширанитѣ улици. Поставката на бурдюри върви съ сжщия темпъ — съ километри, а не съ метри. Канализирането сжщо. Подчертавамъ нововедението — китсиранието на улицитѣ, което се харесва вече на цѣлия градъ. Ще заключа: града бързо се пречиства и благоустройва за радостъ и полза на всички граждани. Въ възторгъ сж отъ него и всички българи и много чужденци, което сте констатирали и Ви сами. Направени сж нѣкои много важни съоржжения: кокарденския каналъ, подпорната стена въ морската градина, Саидовия каналъ и пр.

По архитектурното отдѣление се направиха тоже много работи. Презъ мин. лѣто се

довършиха сградитѣ въ морската градина — новитѣ топли и студени морски бани, отоплителя, казиното и др. Съ направенитѣ подобрения въ градината и улицитѣ, града доби популярността на едно модерно лѣтовище, което стана сериозенъ поминъченъ източникъ на града. Той се издига така все повече и като културенъ центъръ бидейки сериозна връзка между България и Европа. Въ списъка що ми е представенъ отъ архитектурното отдѣление сж отбелзани повече отъ 40 важни работи, извършени отъ сжщото. Нѣка, освенъ посоченитѣ по горе, да спомена за новия общ. театъръ, който ни е погълналъ вече 5 мил. лева и ще погълне още оцта толкова. Той ще бѣде една гордостъ за града. Ако следвахме плана, който въ началото имаме, до сега щѣхме да го имаме готовъ, но бързото развитие на града въ едно важно лѣтовище ни накара да измѣнимъ много работи за да стане театъра както трѣбва. Той е вече разширенъ съ добравъчни сгради, ше има най-модерното отопление и пр. Ще посоча пакъ на новото здание на пожарната команда, на постройкитѣ въ лозовия разсадникъ, на нивитѣ — модеренъ — отходни мѣста, на поправката на Лѣтния общ. театъръ, на общината и пр.

За поминъка на гражданството отъ се е работило усилено. Ефикасно сж подпомагани всички поминъци чрезъ благоустройството и лѣтовището. Безработицата е намалявана чрезъ сжщитѣ мѣроприятия. Специално е подпомагано лозарството, дърводѣлството, млѣкарството и пр.

Мога смѣло да подчертая, че въ последнитѣ две години общинската управа подчерта рѣзко една ясна и смѣла социална политика работейки по тия три наставления

- 1) Да развие лѣтовището;
- 2) Да се съчетае благоустройството на града съ нуждата да се създаде работа.
- 3) Да насърчава и гѣдпомага отдѣлни, важно поминъци.

Смѣтамъ за излишно повече да се простирамъ по извършеното.

III. Особенъ интересъ представляватъ дълговетѣ на общината. Нека подчертая още сега мсето мнение, че тѣ не сж страшни за нашия градъ, защото той има добри имоти и въобще източници за доходи. Заемитѣ сж най-можщето средство за всички градове за да се благоустроятъ. Въпросътъ е да се намѣрятъ на износни условия. Благодарение на такива голѣмитѣ градове успѣватъ. Благодарение на такъвъ единъ сключенъ отъ нашия градъ въ 1907 год. отъ чужбина ние имаме канализация, вода и

Я. Колев — Сираков
Общ. Юриконсулт

Пакостна практика.

Касае се за посегането върху общинските приходи съвкупно обикновено не по ведомството на Министерството на Вътрешните Работи и Н. З. Случаите на такива посегателства почват вече да зачестяват, и ако се следва същата практика, то въ няколко години чл. чл. 88 и 89 от Закона за градските общини, гдето сж предвидени общински приходи, ще останат само сѣнки от миналото.

За поддръпка на горното ще посоча няколко случая на отмяняване редовни общински приходи.

Един от тия приходи бѣше тоя предвиденъ въ чл. 88 т. 7 Закона за гр. общини:

„Не по малко отъ 100 л. за печатъ, който се удря върху картитѣ за игра.“

По Министерството на финанситѣ по свои съображения, безъ да иска дѣже мнението на заинтересованитѣ учреждения премахва съ единъ ударъ възваса тоя скромнъ общински приходъ. Каввамъ „възваса“, защото въ § 10 отъ закона за измѣнение закона за акцизитѣ и пр. отъ 13 IV 1927 г. (Д. В. бр. 15/927 г.) не се казва на право, че се отмяня общинския приходъ отъ удряне печатъ върху картитѣ за игра, а се прибѣгва до следната редакция:

„общинитѣ и окръжията не могатъ да събиратъ такси и данѣци върху предметитѣ, съставляващи държавна привилегия.“

Всѣ по сѣщия начинъ, общинитѣ бѣха лишени отъ прихода по чл. 161 ал. III на избирателния законъ (Д. В. 198/1919 г. глоби налагани върху вѣтки и в б р а т е л ѣ, които безъ уважителни причини не е гласувалъ. И на тоя общински приходъ се посегна като съ законъ по ведомството на Министерството на правосъдието бѣ отнетъ отъ общинитѣ и се даде въ полза на фонда Сѣдебни палати (Д. В. бр. 83/1926 г.)

Пакъ така се намали приходъ отъ тѣй нареченото сергийно право, събиранъ по силата на чл. 89 п. 1 отъ закона за гр. общини, гласящъ:

електричество. Заемътъ е билъ 8 мил. лв. златни за 50 год. съ 5% лихва и 86 1/2 емисия съ залогъ на общински приходи и подъ гаранция на държавата. Службата на тоя заемъ не е редовно извършвана отъ общината. Неизплатеното държавата го е плащала, поради което общината ѣ дължи около 4 мил. лв. Повдига се въпросъ за валоризацията на тоя заемъ. Но азъ не считамъ за толкова належаще това за сега. Ние сме при доста благоприятни условия и съ добро разбиране по тоя въпросъ вървамъ общината да изгезе по него съ добра смѣтка.

Други заеми: а) отъ Б. Н. Б. аноимитенъ заемъ отъ 500 хил. лв. презъ 1915 год. за 40 год. съ 6 1/2% за борба съ безработицата,

б) Сжщо още толкова отъ 1918 год. за 45 год. съ 7%. Службата по двата е редовна.

в) Заемътъ отъ 5 мил. лв. отъ Варн. Попул. Банка отъ м. год. съ 12% за постройката на казиното и банитѣ;

г) Заемътъ — около 10 мил. лв. за домостроителнитѣ кооперации. За тоя дългъ азъ смѣтамъ, че общината нѣма защо да се задължава направо — тя е само гарантинъ, ведно съ Държавата къмъ Б. Н. Б. Правихъ изложения въ тая смисълъ, но и правителството и банката иматъ намерението да

... приходъ ... отъ мѣстата, по улицитѣ, площадитѣ или чаршиитѣ, които се даватъ подъ наемъ на равни продавачи и отъ амбулантнитѣ продавачи“

До 1 VII 1928 год., когато влѣве въ сила закона за амбулантната търговия (Д. В. бр. 223/1937 г.), общинитѣ даваха широко тѣлкувание на думитѣ амбулантни продавачи и субектитѣ за облагане съ „амбулантна такса“ бѣха безбройно много. Последния законъ даде точно указание, кои се считатъ амбулантни продавачи, като числото имъ се намали до минимумъ. Девѣт десети отъ тия, които преди тоя законъ общинитѣ считаха за амбулантни търговци и облагаха съ такса, сега вече не могатъ да се облагатъ!).

По нѣкога Министерството на финанситѣ е давало видъ, че желве увеличението приходитѣ на общинитѣ Тѣй напр. съ законъ отъ 21 VII 1925 г. между другитѣ държавни приходи по закона за акцизитѣ и пр. бѣше отетженъ на общинитѣ приходъ отъ патентитѣ за пра-

1) Изказаха се мнения въ сп. „Общ. Прегледъ“, че закона за амбулантната търговия не накарнил общинския приходъ по чл. 89 п. 1 закона за градскитѣ общини. Тия мнения могатъ само да заблудятъ общинитѣ да събиратъ такси отъ не лица амбулантни продавачи и въ такъвъ видъ да отдадатъ събирането на тоя приходъ чрезъ откупчикъ, но едно отнасяне до Върховния административенъ сѣдъ ше е достатъчно да се отмянатъ подобни нареждания на общинитѣ и впоследствие да се плащатъ вреди и загуби на откупчикитѣ. Би трѣбвало да се има предъ видъ окръжното № 10066 отъ 11 V 1928 год. на Министерството на вътрешнитѣ работи и нар. здраве, въ което се нарежда, че „за въ бждеще подъ амбулантни продавачи съгласно чл. 89 п. 1 закона за градскитѣ общини ше се считатъ всички, които закона за амбулантната търговия (чл. 2) признава за амбулантни търговци, а тия които не счита за такива, (чл. 3) нѣма да се считатъ за амбулантни продавачи и по закона за градскитѣ общини“.

Положенията въ поменитѣ условия, или въ други нѣкои общински наредби, съ които до сега се е влагалъ единъ по-широкъ смисълъ въ съдържанието на понятието амбулантни продавачи, се отменяватъ по право отъ 1 VII т. г. по силата на чл. 24 отъ закона за амбулантната търговия.

сметнатъ този дългъ за общински.

д) Къмъ Б. Н. Б. имаме и дългъ по изпълнител нѣ листъ за 5 мил. лв. презъ 1912 год. покойния кметъ Ал. Василевъ е изтеглилъ авансъ срещу проектиранъ заемъ 1 мил. лв. за изплащане мита и берии за материалитѣ по постройката на електрическата инсталация; презъ 1918 г. п. км. Г. Ноевъ е изтеглилъ авансъ 1,200 000 лв. по другъ договоръ за емисионенъ заемъ, за изплащане дългътъ пакъ за електрическото осветление. По тия аванси нищо не е било никога платено. Тазъ година сж внесени по изпълнителенъ листъ около 500,000 лева.

е) Дългътъ на комунистическия общински магазинъ отъ 1920 год. къмъ Б. за Народ. Кредитъ отъ 1 мил. л., сега по смѣтката на Банката вече удвоенъ. Въпроса е висящъ, защото нѣмаме редовно сключенъ заемъ. Банката моли да се оформи и въ нѣколко години изплати. Съвета ше се занимае по после съ него и ако го признае ше го оформи.

Други задължения общината има къмъ разнитѣ фондове и къмъ частни лица. Съ тѣхъ отъ ведомствата ше се запознаете.

Трѣбва да приключа съ извършеното и съ финансовото положение на общината, за-

щото въргуване съ спиртни питиета. При издаване на патентитѣ за тая търговия общинитѣ, освѣнъ горния приходъ, събираха други два самостоятелни данѣци по точки 15 и 16 на чл. 88 отъ закона за градскитѣ общини въ размѣръ 100% и 60% върху патентовия сборъ.

Но не мина много време и съ закона за отмяняване на точка 15 и за измѣнение точка 16 на чл. 88 в гр. общ (Д. В. бр. 73/926 г.) и тия приходи бѣха отнети отъ общинитѣ. Съ една рѣзка се даде новия приходъ отъ патентитѣ, а съ друга — се отне стария таквъ отъ 16% върху патентовия сборъ.

Напоследъкъ и министерството на просвѣщенieto не се поколеба да посегне върху общинскитѣ приходи, като е внесло законопроектъ за тѣй нависемитѣ се „ученически“ кина. Въ законопроекта се предвижда да се освобождаватъ тия кина отъ всѣкви общински такси. Като че ли не е достатъчно гдето се освобождаватъ отъ акцизъ. Не менъ се пада да правя педагогическа преценка на тия „ученически“ кина и за пакостното влияние, което се оказва до сега върху крехкитѣ души на децата отъ честото имъ ходене тамъ. Поради твърде нискитѣ цени, за децата стана лоша привичка постоянно да ходятъ на киното, та работата стигна до тамъ, щото въ нѣкои градове родителскитѣ събрания да искатъ премахването на тченическитѣ кина като вредни.

Частно за Варненската градска община има типични случаи на вѣгвемане най доходнитѣ ѣ мѣста, което е равносильно на вѣграбване. Тѣй напримѣръ, цѣлото пространство отъ нѣколко хиляди декари, между пристанището, канала, еверото и старитѣ черти на града, отредено за „индустриаленъ кварталъ“ бѣ отчуждено, безплатно отъ държавата за нуждитѣ на министерството на железницитѣ за разширение на пристанището. Но предъ менъ сега е Д. В. бр. 92 отъ 25 VII 1929 г. където е публикуванъ вквона за благоустрояване и пр. на Варненското индустриално пристанище. Съ тоя законъ се разрешава на министерството на железницитѣ и пр. да от-

шото безъ да желая отидохъ доста на широко.

IV. Бюджетпроекта за 1929/1930 година.

Вие го имате предъ Васъ, чели сте го и сте запознати съ сновашо се предвижда въ него.

Бихъ могълъ да подчертая:

1. Че ше се слѣдѣ политика, която отъ 2 1/2 год. общината води и въ тоя духъ, сж и предвижданиѣ кредити. Азъ вече изпълнихъ тая политика.

2. По принципъ, чиновническия персоналъ остави м. юдишимъ. Предвиждатъ се нѣкои увеличения, наложени отъ растежа на учрежденията. Напр. пожарната команда. Предвижда се наново службата финансов. началникъ, защото е необходима Ставатъ малки промени въ разпределението на службитѣ и въ наименованието въ връзка съ новитѣ щатни таблици. Техническата дирекция отъ 2 1/2 год. върши колосална работа. Ако се започне капитането на нови води още повече ше наложи новъ технически персоналъ.

3. Обязателнитѣ таблици — за разнитѣ такси и пр. оставатъ почти м. годишнитѣ съ малки изключения. Честото имъ измѣнение води до едни граматна облагателна работа, която дори цѣла година не мже да се завърши.

4. За нѣкои разходи сж предвидени по голѣми отъ м. год.

отдѣлва мѣста отъ поменатия кварталъ за индустриални предприятия средъ заплащане, като постѣпилитѣ отъ тая продажба суми ше се внасятъ на приходъ по бюджета на фонда „Разширение и пр. ж. п. гари и пристанища“.

Министерството на благоустрѣйството пѣкъ отчужди, пакъ безплатно, нѣколко стотинѣ декари общинско мѣсто за ... кантонъ и ремива за валека. Но когато отидохме тамъ съ мировия сѣдия по обезпечение на доказателства установи се, че едно малко кюшенце е било достатъчно за тия нужди, а всичко друго е засадено съ царевича и др.

Тоя стремежъ на мѣстнитѣ държавни служители да завзематъ колкото се може по вече общински мѣста изглежда, че се окуражава „отъ горе.“

Издйшно е да посочвамъ на други случаи. Тѣ сж много и краятъ имъ не се вижда.

Затова налага се щото нѣ какъ да се ограничи тоя начинъ на дѣйствиѣ и да не се повозлѣватъ въ бждеще безъ знанието поне на министерството на вътрешнитѣ работи и нар. здраве.

Би могло въ новия законъ за общинитѣ да се постанови, както го има въ закона за Б. О. Предприятитѣ, че никоя отъ равноредбитѣ на закона за общинитѣ не може да бжде отмянена, или намѣнена освѣнъ съ законъ по министерството на В. Р. Нар. Здраве, и че безъ съгласието на министра на В. Р. Н. З. въ никой законопроектъ на което и да е ведомство не може да се вписватъ постановления, които биха намалили приходитѣ на общинитѣ предвидени до сега въ закони не по ведомството на М. В. Р. Н. Здраве.

Сжщо да се предвиди, че общински мѣста и кариери не могатъ да се отчуждаватъ безплатно за нуждитѣ на държавнитѣ служби, освѣнъ съ съгласието на министра В. Р. Н. Здраве и то следъ като виеме мнението на съответния общински съветъ. Разбира се, мнението на последния не ше бжде вѣдѣлжително за г. министра, но то ше даде възможностъ въпрвсѣтъ да бжде неестранно изученъ, а не както е било и е сега.

Обтжжаванята на данѣкъ за

По закона за данѣка върху приходитѣ, облагането съ данѣкъ занятие, допълнителенъ данѣкъ върху дохода и данѣкъ на дружествата става въ първоначалнитѣ комисии, които определятъ размѣра на данѣка, въз основа на посоченитѣ отъ Анѣкоплатеца данни и сведения, събрани отъ данѣчнитѣ агенти. Облаганята на първоначалната комисия се обтжжаватъ и отиватъ на разглеждане въ контролната.

Данѣкоплатеца има право да поиска отъ контролната комисия да намѣни опредѣления данѣкъ въ срокъ 14 дни отъ деня, когато му е било връчено решението на първоначалната комисия. При изчислението на срока, денѣтъ, въ който е получено съобщението, не се счита. Жалбата може да бжде подадена до последния — 14 денъ 6 ч. в. т. е до изтичане на работното време. Ако последниятъ денъ е правниченъ, то за тѣкъвъ се счита следующия дѣлниченъ денъ.

Жалбата може да бжде подадена и чрезъ пощата. Въ тѣкъвъ случай, за денъ на подаването се счита датата на пощенския печатъ, а не датата когато жалбата е получена въ данѣчното управление.

Ако жалбата не се подаде въ опредѣления 14 дневенъ срокъ, контролната комисия не може да я разгледа, а я оставя безъ послѣствие. Данѣкоплатеца може да е напълно правъ, но щомъ не е далъ жалбата си въ срокъ, не може да се вѣрме въ внимание и данѣкътъ ше се събере въ размѣръ, който е опредѣлила първоначалната комисия.

Понеже срокътъ има толкова голѣмо значение за данѣкоплатеца, той трѣбва да се гарантира добре, че жалбата му е вписана въ входящия регистъръ на данѣчното управление и да ѣ отбележи тови номеръ, който да му послужи въ случай на нужда. Ако ли пѣкъ жалбата се подава по пощата, добре е да се предаде съ препоръчително писмо или даже съ обратна разписка, но разписката да ѣ запазена.

Прихода отъ банитѣ.

И тая година нашиятъ мурортъ привлече хиляди лѣтовници отъ страната и отъ чужбина. Ето и сведенията за прихода отъ морскитѣ студени и топли бани:

Презъ м. май. Ц. студени бани 1918 лв., дѣсчени топли бани 12,180 лв., Ц. I кл. т. бани 13 530, или всичко 27,628 лв.

Презъ юний. Ц. студени бани 61,500 лв., дѣсч. топли бани 80,600 лв., ц. т. бани 64,000 лв. или всичко 206,200 лв.

Презъ юлий. Ц. студени бани 114,300 лв., н. ст. бани 108 700 лв., д. ст. бани 48,800 лв., д. т. бани 129,200 лв., ц. топли бани 121 640 или всичко 822,640 лв.

А къмъ 1 VIII 1929 г. имаме общъ приходъ: отъ ц. ст. бани 477,718 лв., отъ нов. ст. бани 108,700 лв., отъ д. ст. бани 48 800 лв., отъ д. топли бани 221,980 лв., отъ ц. топли бани 199,270 или всичко до 1 августъ 1929 г. приходъ 1,056,468 лв.

Презъ 1928 г. общо за м. май получения приходъ възлизѣ на 19,400 лв., за м. юний отъ ц. ст. бани 480,000 лв., н. ст. бани 99 200 лв., д. ст. бани 51,600 лв., д. т. бани 112,200 лв., ц. топли бани 123 000 лева. Общо за юний 1928 г. 865,800 лв. А всичко приходъ презъ 1928 г. 1,074,140 лева. Значи презъ 1928 год. е билъ полученъ общъ приходъ до 31 VII вкл. 1,074,140 лв., а презъ 1929 г. до сжщата дата 1,056,468 лв. или въ повече за мин. 1928 г. 17,672 лв.

Господа Съветници,

Завършвамъ краткото си изложение. Когато ше изслушамъ Вашитѣ дебати азъ ше се повѣрна да допълня необходимото.

Следва по нататъкъ да се чете бюджетпроекта, но вие сте го вече чели и ако сте съгласни да се счита първото четене за извършено.

Съвета единодушно одобри това.

ДОКЛАДЪ

на Комисаря по Прехраната при Варнен. община До Общинския съвет при сжщата.

Комисарството по прехраната при общината съществува по силата на създадения специален закон за облекчение на одоволствието и за намаление на скжпотията.

Тенденцията на този закон е да се създаде един институт при общината, който поставен на чисто търговначала, да може да тури изпълнение решенията на общинския съвет, целящи облекчение на одоволствието на гражданството, борба със спекулацията, засягащи артикулите първа необходимост и пр.

Отъ началото Комисарството е било освободено отъ скжпотията съгласно протокол № 78 решение № 453 отъ 8. X. 1925 г. Комисарската длъжност е била поверена на общинския кометъ, което положение съществува и до днесъ. Въ голѣмитъ градове въ страната съществуватъ наистина Комисарства, обаче като отделение на общината и не сж както Варненското Комисарство на началата на специален законъ. Причината на това последното се крие въ следнитъ обстоятелства.

1) Сравнително голѣмия брой бѣдни граждани, които имаме въ Варна и които се нуждаятъ, както отъ прѣка помощ въ натура, така и отъ косвена такава, изразена въ осигуряване на пазара на известни най-важни артикули отъ първа необходимост като: жито, дърва, брашно, зеленчуци и пр., въ регулиране на ценитъ на скжитѣ, въ предпазване отъ спекулация и пр.

2) Обширнитъ общински горри, около 36,000 декара, които даватъ възможностъ чрезъ експлоатация по стопански начинъ отъ Комисарството да се постигнатъ посоченитъ по горе цели.

3) Значителнитъ пространствена общински полски имоти, годни за зеленчукова култура, близо до града и пригодени за напояване, които експлоатирани по сжщия начинъ чрезъ Комисарството служатъ като срѣдства за постигането целитъ на общината по облекчението на одоволствието на града.

4) Наплива на голѣмия брой на лѣтовници, който трѣба да очакваме, че ще достигнатъ презъ курортния сезонъ да увеличатъ броя на населението на гр. Варна е едно важно обстоятелство, което не бива да се изпуска тоже изъ предъ видъ при вземане мѣрки за облекчение на одоволствието на града и борбата съ спекулацията.

Тѣзи четири обстоятелства не съществуватъ въ такава съвкупностъ и пълнота почти въ никой градъ на Царството и на тѣхъ трѣба да се отдаде факта, че комисарството по прехраната на Варна продължава да съществува като институтъ къмъ общината, обаче организиранъ на началата на специален законъ.

Комисарството е изпълнявало своето предназначение колга по лошо, кога по хубаво въ зависимостъ отъ лицата, които сж го ръководили и отъ съдѣйствието, което му е оказвала общинската управа. Комисарството е прекарало една криза, но отъ края на 1927 г. то е постоянно на сигурни основи и днесъ може да се каже, че оправда напълно своето предназначение.

Една комисия отъ общински съветници, назначени съ заповѣдь № 56 § 5 отъ 1928 год., констатира съ протокола си,

отъ 4. VII. с. год. добрия редъ, въведенъ въ счетоводството, дѣловодството и въ отчетността въ Комисарството, спира се на баланса, наброява подобренията въ зеленчуковитъ градини и пр. и завършва протокола си така: „Въ заключение комисията изказва мнение, че следъ подобренията, които сж направени въ службата на Комисарството, следъ като начело на сжщото сж поставени уредници, които между другитъ си качества даватъ доказателства на умение, преданостъ и желание да творятъ блага за общината и гражданството, Комисарския институтъ не само не бива да се спъва, но трѣба да се разшири, да му се даде тласъкъ, възможностъ за работа и т. н.

Следъ тѣзи нѣколко встъпителни пояснения ще пристъпимъ направо къмъ даване отчетъ за положението на смѣткитъ на Комисарството за извършенитъ отъ него операции и пр.

Съгласно чл. 2 отъ горепомнатия законъ, службата на общинскитъ комисари е:

а) да проучватъ на мѣстна почва въпроситъ относно борбата съ скжпотията и спекулацията;

б) да прилагатъ мѣрките на централната властъ и решенията на общинския съветъ (тричленна комисия) отнасящи се за облекчението на одоволствието или до сграничението на скжпотията;

в) да организиратъ продо-

волствието на нуждающото се население съ предмети отъ първа необходимостъ като: хлѣбъ, зърнени храни, варива, зеленчукъ, месо, риба, млѣчни произведения, тѣпливо, солъ, газъ и пр. За тази целъ тѣ уреждатъ нуждитъ стопанства, предприятия и пр.

Въз основа вземанитъ ежегодни решения на поч. общин. съветъ, на Комисарството се възлага експлоатирането на ежегоднитъ сѣчища на общинската гора и на общинскитъ зеленчукови градини. Това сж били и оставатъ дветъ сжществени стопански предприятия на комисарството, и то е на годило своята организация за посрещане нуждитъ на тѣзи предприятия. Ще ги разгледаме подробно и дветъ:

I. Експлоатацията на сѣчището „Провадълж дере“ презъ 1927—1928 год.

Щомъ се установи сѣчището ежегодно общинския съветъ възлага на Комисарството да отдаде на предприемачъ изсичането, извозването и преноса на дървата за Варна, приготвянето на колци и дървени вжглища, и всички добити отъ гората продукти се продаватъ на низки цени само на гражданството съ срѣдна ржка, а на бедното се раздаватъ безплатно за смѣтка на общината.

Комисарството плаща на общината на сѣшо основание всички такси за горски марки, които закона предвижда, харчи за изсичането, превозъ, персоналъ, рѣзане и пр.

Смѣтката на миналогодишното сѣчище „Провадълж дере“ е следната:

A. Приходъ отъ гората: лева

Отъ дърва за горене и материалъ	5,333,780 кгр. за	2,373,417
„ колци за лозя	15,000 броя по 3 лева	45,000
„ дървени вжглища около	283,000 кгр. по 2.50 лв.	707,500
„ вършина (черпия) обща сума		32,245
„ баби (стари дървета) обща сума		22,400

Всичко приходъ 3,180,662

B. Разходъ по сѣчището:

I. а) На предприемача за	5,391,810 кгр. дърва по 100%	539,181
б) „ „ „	283,000 „ вжглища по 1.10	311,300
в) „ „ „	15,000 „ колци по 1 левъ	15,000

лева 865,481

II. Надници въ гората и складоветъ: лв. 397,685 лв. разходи по подър. скаг., рѣзане и пр. 33,645 „ 413,330

III. Горски марки на общината:

а) за дървата: по 138 лв. на тонъ	лв. 835 881
б) за кастоежа	69 „ „ 107,775
в) за колцитъ	172 „ „ 3,456

Всичко разходъ лева 2,225 923

И тѣй срещу единъ приходъ отъ лева 3,180,662 имаме разходъ отъ 2,225,923 Получаваме печалба лева 954,539

Тази печалба е смѣтната за реална и реализирана отъ Комисарството и следователно за общината, и като прибавимъ къмъ нея полученото отъ сжщата за горски марки 823,577 лв., ще имаме приходъ за общината 1,778 216 лв. отъ горски марки 957,112 лв. спадаме 15% (надъ стъ), които се плащатъ на държавата: за персонални и фондове и получаваме чисти за общината 823,577 лева

Приходътъ на общината, респективно на гражданството, не се ограничава съ цифрата 1,778 216 лв. Освенъ прѣката полза гражданството има и кроственна отъ това, че дървата, които комисарството продава, съ винаги съ цени опредѣлени отъ общинския съветъ и то най-малкото съ 100, а по нѣкога съ 200 до 250 лева 6—800,000 лева. Отъ дървени вжглища по 0.80 лв. на кгр. върху 283,000 кгр. лева 226,000 лева, или кржгло около лева 1,000,000

Ползата не се спира до тамъ, защото ако общината отдаваше на предприемачъ горатъ, трѣбваше да закупува на пазарни цени дървата за беднитъ граждани и за своитъ нуж-

ната, като знае гражданството, че нѣма да има страхъ отъ картелиране на дървари и пр.

Следъ ликвидирание на цѣлото количество дърва, се оказва, че се получи една цифра едва ли 0.75%, когато прехъ 1926/27 год. тази фира или липса е достигнала на 7.500 тона — до 600 тона или повече отъ 8%.

Посочената по-горе наемна цена 1.500 лева на декаръ не е голословна и трѣбва да се смѣта максималната за единъ предприемачъ, който може да си направи добре смѣтката, понеже миналогодишното сѣчище даде едвамъ 5.5 тона на декаръ, при което положение единия тонъ на самото мѣсто неотсѣченъ, неизкастренъ, и непринесенъ ще струва близо 300 лева.

II. Зеленчукови градини.

Ако се проследи доклада на комисарството № 316 отъ 29. 6. 1928 год. ще се види, че

Презъ 1927 год. брутниятъ приходъ е билъ	лв. 1,538,323
Презъ 1928 „ „	2,030 200

Или въ повече въ 1928 г. лв. 493,977

Посочваме само нѣкой по очебийщи цифри на производения зеленчукъ:

	презъ 1927 г.	презъ 1928 г.
Спанакъ кгр.	25,552	31,013
Рѣпички връзки	14,505	41,373
Рѣпи зимни кгр	6,687	9,291
Лукъ зеленъ връзки	53,695	136,905
Цвекло салатата: връзки	12,413	32,711
Краставици: броя	57,909	109 820

Както казахме по горе, за пръвъ пжтъ презъ 1928 год. се взеха мѣрки да се произведе необходимия за добитъка фуражъ и достатъчно зеленчукови семена, а именно:

	презъ 1927 г.	презъ 1928 г.
Ечмикъ: кгр.		15 600
Слама: кгр.		20,000
Фий на зелено: кгр.		10,000
Семена арпаджикъ кгр.	2,184	4,235
Бизеля—грахъ: кгр.	250	545
Бобъ—чалж: кгр.	30	230
Рѣпички кгр.	10	40
Пиперь сладкъ кгр.	10	25
Картофи жълти кгр.		3,500
Картофи червени кгр.		2,500
Маруля кгр.		12
Майданосъ кгр.		15
Рѣпи зимни кгр.		10
Кабачено семе кгр.		14
Бамя кгр.		60

Произведения фуражъ е една чиста печалба на Комисарството надъ 100,000, а семената надъ 150,000 лв.

Като се има предъ видъ, че обработваемата площъ не е увеличена презъ 1928 год., а е даже намалена, понеже една частъ се зве отъ фуражни растения. Както при гората и тукъ има течение да се изостави стопанския начинъ на използване градинитъ, и се отдаватъ подъ наемъ. Нека се спремъ и на този въпросъ.

Градината презъ 1928 год. заемаше едно пространство отъ около 600 декара, отъ които само 500 декара сж подъ вода — могатъ да се поливатъ. Отъ направенитъ проучвания се узна, че за единъ декаръ може да се вземе наемъ най-много 500 лв., но трѣбва да се има предъ видъ, че целата градина не може да се наеме само отъ едно лице и че ще трѣбва да се разпарчи на три или четири парцела, отъ които единиятъ ще бжде струпанъ съ излишни здания и кладенци, а други нѣма да иматъ нищо подобно и ще се подбие наемната имъ цена. Но нека приемемъ наемъ 500 лв.; за 500 декара ще имаме 250,000 лева; нека имаме 300 до 400,000 лева отъ наемъ. Срещу това ще имаме следната картина: а) Ценитъ на зеленчука ще зависатъ напълно отъ картелиранитъ частни производители и матрапази; б) съ нормиране цѣната на зеленчука не може да се постигне нищо или почти нищо, ако не и обратни резултати по нѣкога; в) наемателя ще използва земята, безъ да ѝ дава достатъчно, или по ясно казано наторяването и разработването нѣма да стане тѣй правилно и стопански както сега; г)

гражданството ще изгуби въра въ грижитъ на общинската управа за него; презъ време на курорта може гражданството да бжде поставено на изпитание псради подържане високи цѣни на зеленчука и пр.

Чрезъ своитъ добре организирани и контролирани 9) сега 10) магазини — зеленчукови, прѣснати изъ всичкитъ краища на града, общината продава на гражданството зеленчука си по цени, по които сж щия се закупва на пазаря отъ производителитъ, и по този начинъ се явява една разлика на гражданството, като печалба, размѣра на която не е по долу отъ 600 000 лева за изтеклата 1928 година, цифра, която му дава още по 1000 лева на декаръ наемъ на мѣстото отъ градинитъ.

Чисто счетоводната страна на въпроса е следната:

На 31 декември 1928 год. имаме извлѣчени отъ книгитъ долуизложенитъ баланси и загуби & печалби:

Ще дадемъ нѣкои съяснения по отдѣлнитъ пера на балансъ:

1) Стоки: тази с/на обхваща главно дървата отъ сѣчището и тѣзи (сухи) доставени отъ горското стопанство „Тича“, а така сжщо и сурватѣ дърва получени отъ разредѣване на общин. паркъ при „Гюллюзъ чешме“. Освенъ тсва на 3 декември сме имали около 12,000 кгр. лукъ купенъ отъ пазаря и около 1,000 кгр. бобъ и леца получени отъ общинската житна берса. Презъ годината продадохме около 1.100 кгр. сирене на консигнационна с/на.

2) Дебитори и кредитори: като главенъ длъжникъ на комисарството остава бившиятъ водещъ на сжщото Стефанъ

